

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

III. Sermo. Impius Maledictus in bonis suis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

I. MALEDICTIO,

In bona Exteriora.

I. IMPIUS MALEDICTUS IN SUIS BONIS.

*Si audire nolueris vocem Domini Dei tui Mittet
Dominus super te famem & esuriam Percu-
tiet te Dominus egestate. Deut. c. 28. v. 15.
20. 22.*

Rures præterierunt sæculorum decursus ab eo
tempore quo Ecclesia anathematis fulmine
hæresiarcham, nomine Manes, omnésq; dam-
natæ ipsius doctrinæ affeclas ferit, præsumentes Summi
Creatoris Omnipotentiam in partes scindere, arrogantes
ejusdem medietatem diabolo, quem ipsi principium re-
rum visibilium, dispensatorem bonorum sensibilibum con-
finxerunt.

Similiter damnavit errorem certorum hæreticorum,
de quibus meminit S. Epiphanius, sustentium sub spe-
cioso, sed falso prætextu amoris erga paupertatem, divi-
tias ex natura sua malas, non aliunde quàm è dæmonum
manibus recipiendas esse.

Nos sentimus cum Spiritu Sancto in Scriptura, quòd
Deus sit Principium, causa cunctarum realium essentia-
rum,

*1. Paral. 29.
12. 16.*

rum, quòd gloria & divitiæ spectent ad ipsum, quas item pro suo lubitu dispenderit: *Tua divitia, tua est gloria tua sunt omnia.*

Ille est, qui ditavit Abrahamum, multiplici fœtu cumulavit gregem Jacobi, super thronum Ægypti Josephum evexit, qui pedum pastoritium Davidis permutavit in regale sceptrum, qui que jure absoluto distribuit coronas & diademata Universi. Ille assignat populis in suo Amore bonos Principes, perversos in sua ira, doctrina D. Augustini est: *Qui & Augusto regnum dedit, ipse & Neroni, qui & Constantino, ipse & Juliano.*

1. Reg. 2. 7.

Verbo id complexa est pia Samuelis mater: *Dominus pauperem facit, & ditat, humiliat, & sublevat.* En rationem, quâ Sapiens hæc femina doctrinam suam obsignat: *Domini enim sunt cardines terra, & posuit super eos orbem.*

c. 2. v. 8.

Deus est, qui mundum condidit per suam omnipotentiam, & gubernat per suam Providentiam. E solido isto principio deduxit illa hanc sequelam: *Non in fortitudine sua roborabitur vir, felicitatis stabilitas, bonorum temporalium copia non dependent à viribus & industria humana.*

Supposita hac veritate, quòd fortunæ nostræ temporaneæ æquæ ac æternæ sint in manibus Dei, revocate in memoriam alteram veritatem, quam heri vobis exposui, quòd nim. Deus odio abominationis, simulque odio vindictæ feratur in peccatores.

DIVISIO.

Ex his binis veritatibus Theologicis, binas alias veritates morales infero, quæ Sermonem meum in duas pariter partes dividunt.

Prima veritas: impius per suas offensas impedit domus suæ incrementum; quia dum meritò incurrit odium Dei,

Dei,

Dei, ei exsiccantur benedictionum Divinæ Providentiæ fontes, ipsaq; Providentia irritata, destruit illius bonæ fortunæ. Odium abominationis causat, quòd Deus à peccatore longiùs abscedat, nec suas in eum benedictiones effundat: Odium vindictæ Deum obligat, ut in peccatorem maledictionis suæ ferrum distringat: *Percutiat te Dominus egestate.* Deut, 28. 22.

Secunda veritas: quamquàm peccatori Deus bona impunè dimittat, at quia benedictionem non habent annexam, impio non sufficiunt, sed famem etiam in abundantia procreant caninam ac continuam. *Mittet Dominus super te famem.* Ibid, 1. 20. Ut autem meliùs penetremus hæc duas veritatum maximas, supplices expetamus Spiritûs Divini lumina. *Ave Maria.*

Universum hoc mundi theatrum pro justo duntaxat extructum fuit, prima enim architectantis Dei intentio non fuit, operari in favorem reproborum: *Omnia propter electas.* Amor, quo rapiebatur Deus in virtutem ipsum à se prodire ad extra, suæque Omnipotentia magnificentiâ demonstrare compulit in productione creaturarum relucens. I. Punctum.

Unde sequitur, deducit S. Anselmus, quòd Deus peccatores respiciat velut usurpatores violentos sui domini, hostium instar, bona sua devastantium, & pro talibus, qui nequiter invadunt genuinis Dei filiis relictam hæreditatem: *Ingeritur operibus Dei contumeliosa quadam oppressio, & fit deus gravis abusus.*

Creaturæ ipsæ etiam maximè insensibiles gemunt sub ista tyrannidæ, asseverat D. Paulus, & cum primis dolent, se contra inditam sibi inclinationem abduci ad serviendum vanitati & iniquitati peccatoris. *Vanitati creatura* Rom. 8. 20. 22.

G

TYRA

*ura subiecta est non volens omnis creatura ingemiscit,
& parturit usque adhuc.*

Bene scio, quòd Deus sit suorum bonorum Dominus absolutus, de quibus nemini ullam teneatur reddere rationem, sicque ea consequenter distribuere possit ad placitum proprium: simul tamen scio, quòd ea ipsa necessitas per quam rerum omnium constituitur principium, eundem indispensabiliter obliget, velle, ut sit illarum finis ultimus; quòd Sapientia, Justitia, Sanctitas, verbo, omnes Divinæ Perfectiones ab ipso exigant, ut illius dona omnia usurpentur ad gloriam Conditoris. Deus ergo bona sua impiis, qui ipse abutuntur, communicare nequit, ejusque Providentia multare eos debet, ut alieni involatores & raptores. Quà propter Hugo de S. Victore notat, singulas creaturas etiam si mutas eo ipso temporis momento, quo sui nobis copiam tribuunt, breviter, attamen efficaciter, auribus immurmurare nostris tria verba: *Accipe, redde, cave.* *Accipe beneficium, redde officium* sc. gratitudinis, *cave supplicium* impendens iis, qui Dei muneribus abuti, non reformidant.

Lib. 1. de
doctr. Chri-
stiana, c. 3.

Permittite mihi præsentem discursum magis roborare, adhibito hunc in finem pulchro D. Augustini argumento, docentis, quòd in ordine Providentiæ, quam Deus erga hominem gessit, sint quædam res, quæ uti præcisè, & alia, quibus aliquis frui debet. Uti quapiam re, notat Augustinus, est eam amare, quatenus est utilis, ac juvare potest ad assequendum bonum, quo frui oportet. Frui autem re aliqua, est rem amare propter amorem rei ipsius, scq; illi affigere tanquam suo fini. Advertite itaque, pergit S. D., principia fidei nostræ non admittere aliud, præter Deum, quo perfrui possumus, & debemus. Cùm solus
ille

ille sit ultimus finis noster, nostraque æterna felicitas, cui inhærendum amore constanti; *mansoria dilectione.* Ergo *utendum est hoc mundo, & non fruendum,* si sequi velimus propositum Divinæ Sapientiæ, quo mundum, mundana universim ordinavit, ac disposuit ut media, nos conducta ad salutem sempiternam: *Facta est pro salute nostra per Divinam Providentiam hæc dispensatio temporalis, quæ debemus uti.*

Nunquid verum est, quòd peccatores passionum suarum directioni subjecti, dictum ordinem invertant? Non utuntur, verùm abutuntur creaturis: dum earum, usu urgeri deberent in tendentiâ ad Deum, se iis per amorem inordinatum & per inversionem extraneam, ut loquitur S. Augustinus, affigunt, ditari cupiunt, non ad serviendum Deo, sed desiderium habent etsi imperfectum, serviendi Deo, ut divitias accumulent. *Fruuntur nummo uti Deo; quia non nummum propter Deum volunt, sed Deum propter nummum colunt.*

Necessarium proinde est, ut Providentia Dei, quæ has leges violatas, suumque ordinem destructum conspiciat, sibi refractarios repellat, qui bona illius acquirere, augere, conservare laborant ad finem contrarium fini, à Divina Providentia præstituto.

Ista est summi momenti instructio, quam Salvator noster nobis in Evangelio tradit: *Querite primum Regnum Dei, & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis.* Matth, 6, 33.

Instituatis, quæso, reflexionem supra verbum illud, *primum*, ac si dicere vellet, ex me dependet omnis fortunæ temporalis successus vester; ego sum, qui desideriorum vestrorum appetitum explere valeo, ac volo, quod tam parum in controversiam vocare debetis, ac, quòd sim Deus vester.

Jam vobis declaro, nisi subordinationem Providentiæ meæ observetis, nullum vobis exhibendi favorem, me animum habere, nisi intensiorem conatum adhibeatis de divitiis cælestibus potiundis, quàm terrenis opibus, nisi potius cordi & curæ sit, congerendi bona spiritualia, quàm corporalia. *Quærite primum;* Necquicquam sperare, præsumatis, prius vobis concedendum accessorium, quàm inquiretis, quod est principale: neque obtinebitis à me reliqua cum tanto mentis ardore concupita, si cor vestrum mihi affectionum suarum primitias antecedenter non consecrer.

S. Cæsarius
Hom, 20.

Meliorem doctrinæ istius interpretem invenire nequeo, Magno Cæsario Arelatensium Episcopo in Hom. 20, ubi elegantem paraphrasin verborum illorum Christi in Evangelio, producit. Nos habemus nostras, ait is; Deus pariter proprias suas habet intentiones; nos possidemus aedes, hæreditates, fundationes, villas; nec minus Deus possessor est domuum, hæreditatum suarum, vinearum, agrorum ad se spectantium. Desideria vestra sunt ampla ædificia erigendi, familiam & posteritatem ampliandi, prolem vestram ad primæ dignitatis culmina evehendi. En stupendam Dei bonitatem, qui idem vobiscum sentit, hæc omnia admittit, suppono enim, ea vos quærere per media licita & honesta.

Ephes. 1. 4.

Præterea Deus ingens habet desiderium, quod D. Pauli testimonio ab omni jam æternitate conceperat; *Elegit nos in ipso, ante mundi constitutionem, ut essemus Sancti,* quamprimum decrevit vobis donare vitam, simul intendit in vobis demonstrare robur suæ gratiæ, elevando vos supra naturæ infirmitates, dolores & delicias carnis, suggestiones dæmonum, tentationes mundi, ut vitam ageretis puram,

puram, justam & innocentem: *Ut essemus sancti, & immaculati in conspectu ejus, in Charitate.* Ibidem.

Vultis itaque, ut Deus suam curam, suamque operam propositorum vestrorum executioni impendat? ipsius etiam Divinæ intentionis memineritis: desideratis ne, ut vestris conatibus benedicat, vosque adjuvet, tales largiendo successus, quales ipsimet vovetis? cooperamini illius gratiæ, nec labori parcite, quatenus intentio, quam de vobis formavit, opere compleatur. Uno verbo, Deus hominem, quem vos bonum efficitis, divitem reddet, dummodo vestræ conducat salutem. *Querite primum regnum Dei.*

Vos possidetis domos, vineas, Deus æquè proprias tenet: *Habes tu villam tuam, & Deus habet suam, villa tua, terra tua; Villa Dei, Anima tua.*

Vultis igitur, ut Deus non solum tueatur vestras ædes, sed adhuc novum superaddat incrementum indies, vestris agris benedictionem & fertilitatem infundat, optatos successus vestro tribuat commercio. Idem ipsius, & quidem ardentius votum est; unà tamen petit, ut ejus excolere laboretis vineam, quæ est anima vestra, ut ejusdem exornare domum studeatis, quæ est cor vestrum. Ex dictis nil vobis agere placet, relinquitis vineam ejus incultram, domum ejus desertam: cur itaque eidem permissum non sit, parem seu Talionis pœnam in vos statuere?

Ah! mi dilectissime popule, docebat citatus Sanctus hic Archi-Præsul, en quæ radix inopiæ nostræ, quæ causa ruinarum nostrarum, defectionis nostrarum familiarum: hanc, vos obtestor, bene observetis. Deus pari nobiscum passu ambulat, nos ad eum modum tractat, quomodo tractamus ipsum. *Ideo tribulationes quotidie sustinemus, quia*

Cæsaribus
Hom. 20.

Deus vicem nobis quodammodo reddit, num hoc non magis quam æquitati sit conforme? *Nolumus nos amare animam nostram, quam Deus amat, & ille dimittit villam nostram, quam nos amamus, ut pereat.*

Nónne hoc ipsum Deus suo populo exprobravit per Aggaum Prophetam? Vos deploratis, significari jubet ille, adeò maligna tempora, quòd ex mercimoniis nullum reportetis lucrum, negotia prosperè non succedant, clamores vix alii percipiantur, præter querelas ob mercium, jacturam, illustrium domorum everfiones, quòd fraudes, miseræ indies crescant. Paululum vos híc reflectite: *Ponite corda vestra super vias vestras, scrutamini, quem vivendi modum teneatis, ingredimini fundum conscientia vestra: Respexistis ad amplius, & ecce factum est minus.* Foveatis in animo sublimes conceptus, extollendi in altum vestram familiam, locupletandi liberos; interim tamen egestate graviori laboratis, quàm antea. Defectus non est industria, nec laboris, *seminastis multum, intulistis parum, omnem impendistis operam, utramque adhibuistis manum, sacrum cum profano miscere non erubuistis: non est usura, fraus, dolus quem non practicastis, ad vos ditandos; dextrè novistis simoniam etiam in subsidium convocare, quatenus ex bonis Ecclesiæ hauriatis lucrum. Interea ipsimet propriis bonis exhausti, singulis diebus debita majora contraxistis, & exsufflavi illud.* Ego per viam infelicium processuum damnum majus in mense vobis intuli, per immissam infirmitatem enormiores expensas in anno vobis extorsi, quàm in decem lucrari possitis. *Quam ob causam, dicit Dominus.* Unde autem hæc omnia? penetrare ipsam mali originem, quæ est: *Domus mea deserta est, & vos festinatis unusquisque in domum suam. Propter hoc*

Agg. 1. 5.

Ibid. v. 9.

Ibid. v. 6.

v. 9.

v. 9, 10.

hoc super vos prohibiti sunt cæli ne darent rorem. Cùm mea negotia vobis cordi & curæ non sint, hinc nec multùm vestra curo: quia vos ipsos meæ intentioni, quæ est vos sanctificandi, contra ponitis, ideo me vicissim oppono vestræ, quæ est, vos divitiis cumulandi. Vos invertere tentatis finem à mea Providentia in directione & gubernatione mundi præfixum, quapropter hæc Providentia favorabilem se vobis minimè exhibebit; & quia succursu illius manetis exuti, nunquam proficietis; laborabitis quidem, sed labores vestri maledicentur, exinde steriles erunt, & inutiles.

Resumamus discursum nostrum, & dicamus, si verum est pro tempore æquè ac æternitate, quòd *neque, qui plantat, neque qui rigat, valeant aliquid, si Deus neget incrementum.* Si verum est, ut psalmista canit, quòd *in vanum laborent, qui domum ædificare moliuntur sine supremi Opificis cooperatione.* Si verum est Christi de se pronuntiatum: *qui non colligit mecum, dispergit.* Et, si ex altera parte, prout jam probavi, Deus assistentiam non ministrat, nec benedictionem impertit iis, qui temporalia bona non appetunt in ordinem, quem ipse præscripsit, & propter finem, in quem ab eodem sunt primitus ordinata, hoc est ad suam gloriam, nostram verò salutem; sequela ergo infertur manifesta, peccatoribus hunc finem & ordinem subvertentibus nil aliud expectandum esse præterquam paupertatem, ruinam & maledictionem. *Si non audieris vocem Domini Dei tui, percutiet te Dominus egestate.* Luc. II. 27.
Deuter. 28.
15.

Sed quid opus est, diutius huic materiæ immorari? de quonam in præsentia moveretur quæstio? ut habeatur notitia, quibus piissimum Numen temporales suas benedictiones

etiones communicare velit: arcanas Divini cordis intentiones nullibi clarius expressas reperiemus, quam in propriis ipsius verbis, in Deuteronomii cap. 28. relictis, ubi videre licet Dei voluntatem cum notandis circumstantiis, quibus eam magis authenticam reddere, placuit.

Primò, istam declarationem appellat tractatum, fœdus, quod cum gente sua iniit, cui is se solenni jurandi formula obstrinxit: *Ut transeas in fœdere Domini Dei tui; & in jure jurando, quod hodie Dominus Deus tuus percutiet tecum.*

Secundò, hanc declarationem in præsentia omnium pariter tribuum instituit. Omnes enim eò se conferre, statuit, juvenes & senes, viros & mulieres, nobiles & ignobiles. *Vos statis hodie cuncti coram Domino Deo vestro.*

Tertiò, protestatur, quòd facienda declaratio respiciat non tantum præsentibus, sed victuros deinceps consequentibus in super sæculis; *Nec vobis solis hoc ego fœdus ferio, sed cunctis præsentibus & absentibus.*

Denique, præcipit sex tribubus Israël, conscendere montem Garizim, sex aliis se locare ex parte opposita in monte Hebal; vult idem, ut 6. priores, audientes benedictiones, quas supra fidelem suum populum effundere, promissurus esset, pleno choro & unanimi cordis jubilo respondeant, *Amen*, seu fiat, placet; ut 6. posteriores, percipientes maledictiones, quibus infidelem & inobedientem suum populum ferire intenderet, pariter univocè respondeant, sed tono lugubri, contestativo timoris quo corripentur. *Amen*, sive fiat. Siquidem hoc æquissimum est.

Peractis his omnibus præviè dispositionibus, suam demum declarat voluntatem; si legem Domini Dei vestri
custo-

custodieritis, plenis ille manibus suos in vos profunder
favores, pandet thesauros suarum gratiarum super grana-
ria & cellaria vestra, verbo, benedicet omnibus laboribus
& conatibus vestris: *Emittet Dominus benedictionem super
cellaria tua, & super omnia opera manuum tuarum. Abundare,
te faciet Dominus omnibus bonis tuis.*

Ibid, c 28.v.
8. 11.

Sed si è contrario obtemperare renueritis legi Dei,
percutiet ille suis maledictionibus omnia bona vestra, &
omnes hereditates vestras: *Venient super te omnes maledi-
ctiones istae, & apprehendent te. Maledictum horreum
tuum, & maledictus fructus ventris tui.*

Ibid, v. 15. 17.

Ecce tractatum, quem Deus celebravit nobiscum,
en condiciones, quas in promulgatione suæ legis propo-
suit, unaq; voluntatis suæ decreta detexit. Si itaq; fami-
lia vestra sit composita ex hominibus, Divinas leges vio-
lantibus, suâque impietate legislatorem summum ad iram
proritantibus; num talis non mereatur promissis Dei spo-
liari benedictionibus, ejusq; maledictis subjici in bonis suis
tum temporalibus, tum etiam spiritualibus? Nec superest
ullum malo remedium, quôdque immunem præstare
queat, præterquam mutatio morum, conversio vitæ.

Neque refert, etsi dicatis, multas ibi ad Deum pre-
ces fundi, procurari Missarum oblationes, copiosas distri-
bui eleemosynas. Hæc omnia quidem bona sunt, prin-
cipale tamen deest, innocentia sc., fidelitas erga Deum.
Eliminate procul peccatum istud adeò habituatam illam
injustitiam, hanc blasphemiam, impudicitiam talem. Fru-
straneus est omnis labor vester, si Deus ei benedictionis
suæ lumen subtrahat: *Vanum est vobis, ante lucem surgere* Psal. 126. 2.
Vultisne parte istius luminis frui, & gaudere, obrinere à
Deo dies vitæ beatos? vos qui patrum familias officia.

H

admi-

administratis, cavete à peccato, ne maledictus hic cælestium benedictionum prædo ullibi occultatus delitescat: sufficit nonnunquam in unico puero, aut puellâ, servo, vel ancillâ eum reperiri, ad destruendam penitus integram familiam,

Mi Deus, Ah! quàm compatior pauperi huic familiæ, tam multo jam tempore afflictæ. Verum est, patrem esse virum conscientia observantem, matrem non minùs fœminam haberi virtutis amantem, filias honestam & pudicam agere vitam, omnes conversari in timore Dei, excepto uno filio juvene, libertati, blasphemix dedito, ad omnem nequitiam prostituto: is ipse est, qui cœli cataractas obstruit, ne illud in benedictionum imbres resolvantur, qui Dei iram evocat contra ejuscemodi familiam. Vobis, pii parentes, quam toleratis in præsentî jacturam, compensabit Deus, præmiando virtutes vestras in cœlo: intereà tamen ob filium hunc perditionis vos temporali pœna affliget, imò valde metuendum, nè tota domus vera intereat.

Sed mi Deus! quàm sentio in calefcere mea præcordia præ zeli fervore contra illos, qui nulla prorsus tanguntur anxietate, num lex Dei observetur in suis ædibus, num sui domestici sint melioris notæ, non sunt solliciti.

Dominus bene novit hunc Commissarium, scribam suum esse infamem, turpem sectari vitam, istum Veredarium horrendum esse blasphematorem: Domina non ignorat, illam famulam minùs esse devotam, rarò, nunquam Deum precibus exorare non confiteri nisi obiter tantùm, & quidem ex sola consuetudine. Sed nil interest, hic servus de reliquo est admodum fidelis, ista ancilla multùm laborat, magnam proli adhibet industriam. O Deus!

Deus!

Deus! quanto vobis detrimento exsolvenda erit ejusmodi fidelitas, industria. Nunquam suam vobis benedictionem Deus communicabit, quem domo ejecistis; quamdiu occupabunt illi ædes vestras, tamdiu maledictionum grandinem è cælo irato super bona vestra detrahere, non cessabunt.

In memoriam revocate vobis historiam Achan, in libro Josue c. 7. graphicè depictam, ibi videbitis, quomodo unius solum militis inobedientia secundissimum victoriarum cursum, ovanti toti Israelitarum genti, cohibuerit.

Eò ira Dei increvit, ut non solum Philistæis suum, populum in prædam, cædem, ruinam cesserit, sed insuper sit protestatus, se imposterum eorum partes tueri nolle, nullum præstare, se velle favorem ulterius, priusquam hic legis prævaricator esset exterminatus: *Non ero amplius vobiscum, donec conteratis eum.* Ad placandum Deum, necessarium erat, apprehendere Achan, deducere vincitum, cum uxore ac liberis, oves prætereà, papilionem & omnia bona ipsius mobilia in vallem Achor, ibi lapidibus infelicem hunc obruendum, qui erat anathema populi, cum omni sua possessione per ignem abolendum, superaddito funebri sacrasmo illo: *quia turbasti nos, exturbet te Dominus in die hæc.* Josue 7. 12, Ibidem 7. 25.

O Deus! quàm efficaci eloquentia mutus & tristis iste lapidum ac cinerum congestus perorat cumulus, modo & motu magis vehementi, quàm ego vobis binas has veritates persuadere conatus sum; quarum prima, quòd peccatum in domo aliqua perpetratum inhibeat supernæ felicitatis rorem, cælestium benedictionum cursum. Secunda, quòd remoram tam infaustam unius etiam peccatum

tum procurare sufficiat. Quid efficiet ergo tota domus vitiis infecta; & si juxta Propheticum testimonium, *filii colligunt ligna, & patres succendunt ignem?* Pater est vitiosus, impius, nullius omnino Religionis, mater ludicris assueta, prodiga, liberi sunt nimia libertatis amantes, filia garrulitati, mundana dedita vanitati, famuli ebrietatibus, blasphemis infames. Si talis sit, num non indigeat scopam irae Divinae inquinatissima haec familia? quod si inibi appareat quaedam prosperitas, nunquid necesse est, ut videbimus proximis diebus, fallacem illam prosperitatem notam fore evidentem ipsius reprobationis?

Attende itaque Civitas flagittis immersa vocem Dei tui per os meum ab exordio Adventus istius tibi inclamantis: *Sanctificamini in crastinum: haec enim dicit Dominus Deus Israël: Anathema in medio tui, si desideres, ut Deus tuis inquilinis, tuisque domesticis divitias, sanitatem conferat, temporaneis benedictionibus gratosè te visuet; expelle Anathemata, quae objectum te constituunt odio Dei; radicitus extirpa has inimicitias, haec odia, has invidias, detractiones, istam mollem ac effeminatam vitam, ista desideria damnata, istas voluptates deordinatas.* *Auferte malum ex vobis ipsis.* Quisque è cordis sui medio funditus ejiciat peccatum illud, quod tanto jam tempore ibi regnum tenuit, idque poenitentiae emundet lavacro. Quamdiu peccatum hoc alicubi locum occupat, impossibile est, ibidem benedictiones Divinas locum ullum reperire.

Haecenus probare contendi, rationes solidas ac convincentes producendo, quod Deus foveat odium aversionis in impium, se ei subtrahat, omnem ejus fortunam impediatur modo quopiam negativo, per privationem, subtractionem.

tractionem suarum benedictionum : jam vobis demonstrare , superest , quòd simul per odium inimicitiae & vindictae in ruinam Deus positivè præcipitet peccatorem , ipse destructorem illius familiae agere velit, eum suis maledictis feriendo. *Percutiat te Dominus egestate.* Deut.28.22.

Fides, ratio, experientia omnium sæculorum adeò firmiter stabiliunt propositam veritatem, tamque sensibilem exprimunt, ut prolixiori discursu sit minimè opus.

Paupertas in impiorum hospitiiis dudum divertere consuevit: *Egestas à Domino in domo impii.* Salomonis Prov.3.33. effatum est. Ipse Deus per Prophetam Aggæum fatetur se sterilitatis & siccitatis authorem: *Vocavi siccitatem super terram.* Agg. 1. 11: Idem per Zachariam Prophetam protestatur, quòd sua maledictione voracis instar flammæ peccatoris habitationem funditùs sit consumpturus: *Hæc est maledictio, quæ egreditur super faciem omnis terræ: & veniet ad domum furis & ad domum jurantis, & commorabitur in medio domus ejus, & consumet eam, & ligna ejus & lapides ejus.* Zach.5.3 4.

Sive consideremus peccatum in sua natura, sive spectemus Deum, qui fuit offensus, occurrent rationes insolubiles, ad demonstrandum peccatoris interitum, oriturum ex vindicta & maledictione Dei. Quòcunque se ingerit peccati pestifera lues, undiquaque mox diffundit suam virus, consequuntur instabilitas, defectiones, ruinae. Vix pedem cælo intulit, Angelos infecit, quos, etsi essent tam perfecti antea, non ulteriori tamen momento subsistere valeantes, è cælis in abyssum inferni præcipites deturbavit: *In veritate non stetit,* loquitur Christus de capite rebellium Angelorum. Joan.8.44.

Peccatum est, quod concussit fundamenta Monarchiarum maximè florentium, de quibus æquè, ac Jerosolymarum urbe verificata fuit lamentabilis strophæ Jeremia: *Thren. 3. 8. Peccatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est.* Imperium Assyriorum finem accepit in Sardanapalo ob infames ejus voluptates. Medorum in Astyagedesit ob causam crudelitatis, & parricidii istius ultimi Regis.

Perfarum inde manibus extorsit sceptrum fastus & superbia Darii. Macedonibus demum abstulit, ad Romanos transtulit summum diadema, Persei Græca fides, seu perfidia atque infidelitas: & quemadmodum Romani, ut advertit S. Augustinus, obtinuerant à Deo Imperium, Universi in præmium virtutum suarum moralium, sic pariter eodem fuerunt exuti, quamprimùm virtutes omnium vitiorum forte ac sordibus permutarunt.

Experientia ista nobis quasi palpabilem reddit veritatem Spiritus Sancti in Ecclesiastico expressam, esse manum quandam Omnipotentem in cælo, quæ ad plerenda scelera & injustitias, sceptrâ confringat, coronas comminuat, thronos evertat, imperia transferat ab uno populo ad alterum, à familia flagitiosa, ad aliam magis innocuam: *Eccli. 2. 8. Regnum à gente in gentem transfertur propter injustitias, & injurias, & contumelias, & diversos dolos.* Si proinde peccatum imperia subvertit, populos destruit, nationes integras depopulatur, à potiori illud desolationem, egestatem ac ruinam ædibus inferet particulâribus.

Æquitati planè congruit, ut Deus impiis bona temporalia, quibus abutuntur, subtrahat; ut è manibus suorum hostium sua dona, suosque favores eripiat, ex quibus

bus hi ingrati procidunt arma ad inferendum Deo bellum.

Justum est, ut de inimicis suis se vindicet pro conservanda sua gloria, & tuenda suorum verborum autoritate. Millies ille Prophetarum ore protestatus fuit; quod solus ipse esset fundamentum inconcussum, immotum rerum omnium; quod supra ipsius potentiam, supra ipsius protectionem fiduciam nostram stabilire oporteat, quod ipse sit unicus, à quo felices intentionum nostrarum successus sperare possimus. Quæ non profert ille de creaturarum fragilitate, cui peccatores inniti tentant? mille nis item vicibus contestatus est, quod essent umbræ, vapores evanidi, fragiles arundines, fabulum mobile, abjecta scoria.

Interea tamen, his non attentis, peccatores respectum nullum gerunt, nec erga eum, qui loquitur, neq; ad aliquid ullum, quod loquitur: fingunt suos conceptus, inchoant sua negotia absque prævia consultatione & petitione succursus Divini; adhibent media pessima, quæis mediantibus finem suorum conatum consequantur, incedunt vias à Deo reprobata, utuntur praxi detestabili, Deoque odibili. Tali modo operari, nunquid est manifestè profiteri, Deum ego pensi non habeo, ut opes augeam; bene instituiam œconomiam meam sine Dei auxilio, mea prævidentia sine Dei Providentia sufficit? Videtur talis Deo ulterius exprobrare: pertingam ego ad votorum meorum apicem, te licet invito, divitias cumulabo etiam te nolente, in istius negotii cursu progrediar, te quantumvis reluctante.

Reverà hæc blasphemix sunt valde horribiles; hæc injuriæ sensibilibiter admodum cadunt in Deum, tam ardentem,

tem, gloriæ propriæ Zeloten, ut eas tolerare non possit. Minatur etiam, temerariam istam præsumptionem illorum se vindicaturum, ipsisq; pariter demonstraturum debilitatem, imò nihilum, supra quod se, suaq; firmâssent.

Levit. 26. 16' Sciatis, ait in Levitico: *Quia visitabo vos velociter in egestate frustra seretis sementem, quæ ab hostibus devorabitur.*

Acriores adhuc minas intentat per Prophetam Sophoniam. Veniam, visitabo peccatores in vitiorum volutabro defixos, in scelerum profundo submersos, id rigoris in eos exemplum statuam, ut advertant, quàm perverfè in orde suo sentiant, & dicant: Deus se mundanis negotiis non immiscet, nec bonum nec malum inferet nobis. Anihilabo omnes eorum conatus, ipsorum domus subvertam, terras illorum devastabo; breviq; experientur robur

Soph. I. 12. mei brachii, severitatem meæ vindictæ: *Visitabo super viros defixos in sæcibus suis: qui dicunt in cordibus suis: non faciet bene Dominus, & non faciet malè.*

Perceptis omnibus his rationum momentis, opponetis mihi, & quidem Divinæ Scripturæ authoritati innixi, ostendetis experientiam apparenter saltem contrariam; dum plures nefarios admodum opulentos, mundi prosperitate plerumque affluentes in medium producere cogitatis. Paucis verbis isti objectioni satisfaciam, explicando vobis secundam veritatem, quæ secundum meum constituit punctum.

**III.
Punctum.**

Sed appello à falsa oculorum crisi, ad infallibile rationis vestræ iudicium; vel ut melius dicam, à ratione vestra per sensus corruptâ, ad rationem elevatam & illustratam lumine fidei: facilè imponit oculis nostris impostor mundus, dolis, fraudibus dudum assuetus. Spiritus Veritatis hanc deceptionem nobis detegit, cum nos in Pro-
verbiis

verbiis monet: *Est quasi dives, cum nihil habeat; & est ^Prov 13.7. quasi pauper, cum in multis divitiis sit.*

Quisnam verè dives censendus est? ille, qui vera bona possidet. Duo proinde sunt necessaria ad hoc, ut quis verè dives habeatur, vera bona, horumq; bonorum possessio. Teneo itaque, quòd divites sæculi, ut loquitur Sanctus Paulus in ista, quæ apparet bonorum abundantia, nec bona vera habeant, neq; illa possideant.

Pro meliori captu Mysteriorum hujus noteris, velim, insignem quandam veritatem à S. Jacobo traditam, juxtaquam bonum verum, cœleste donum est concessum nobis à Numine, non solum ad nos ditandos, & ab eo ut principio, ac Authore omnium rerum promanans, sed inde, ut parente nostro & omnis boni fonte effluens; *Omne datum optimum & omne donum perfectum, desursum est, descendens.* ^{Jacob. 1.17.} Notate signanter hæc verba: *datum est donum.* Ratio istius autoritatis est, quod non pari modo de bonis fortunæ, uti de bonis gratiæ & gloriæ sit sentiendum. Hæc enim perpetuò manent bona, nunquam possunt fieri mala: sed fortunæ bona sunt ex se indifferentia, possunt, esse, suntq; sæpius mala, & quidem origo veracium malorum, id est vitiorum & peccatorum. Ut proinde in censum verè bonorum veniant, non sufficit, iis abundare, sed requiritur unà, ut à Deo in nos deveniant per effectum benedictionis ipsius.

Quid autem est hæc Dei benedictio? duo continet ex parte Dei: voluntatem amabilem, quæ eum movet ad communicandum tale bonum, item dispensationem, quandam gratiarum, auxiliorum ad hoc necessariorum, ut ejusmodi bonum felices nos constituat. Ista benedictio causat, quòd bono accepto simus contenti, quòd no-

bis profit, quod bonum ejus usum inde capiamus; nobis deserviat in instrumentum acquirendæ virtutis, ac in medium consequendi nostrum ultimum finem. Ista benedictio est anima, spiritus bonorum temporalium, est ipsorum substantia, ipsorum fundamentum & virtus: absque illa auri, argentiq; talenta, dignitates, officia ac reliqua fortunæ bona sunt mera ludibria, bona prorsus inania, quæq; corticem bonorum duntaxat præferunt.

Quapropter Spiritus Sanctus in Proverbiis testatur, quod hæc bona exteriora omnia veraciter ditando homini non sufficiant, sed eis annexa Dei benedictio præstare, id possit: *Benedictio Domini divites facit.* Quod interpretes nostri non tantum causaliter, sed formaliter etiam intelligi volunt; hoc est; Benedictio Dei non solum efficit, ut sine intentionum nostrarum perfruamur, ut prosperitas nostras familias locupletet; sed ista Benedictio insuper divitem facit, sicut beatitudo beatum, sapientia sapientem constituit. Est igitur hæc benedictio interna & invisibilis, quam Deus bonis externis & visibilibus associavit, quæ nos effectivè ditat, ut desideriorum nostrorum, capacitas compleatur, causat, nobisq; bona illa sint proficua æquè in tempore ac in æternitate.

Hinc evidenter jam liquet, divites peccatores, id est avaros, injustos, prodigos sua bona nequaquam excipere de manu Dei, nec Providentiæ & Benedictionis cælestis affluxu ditari. Occupant quidem Dei bona, at Deus hæc ipsis non impertit cum voluntatis illius amabilis adminiculo, quæ erga justos est affectus. Impii isti usurpatores sunt, apprehenderunt hæc bona, eaq; retinent modis & mediis illicitis; & Deus talibus favere nequit, qui per propria scelera divitias consequuntur. Certum est,
Deum

Deum in præfenti vita malis in prædam cedere fortunæ bona, posse ea quidem invadere, iis perfrui; sed in ordine ad suam benedictionem minimè ipsis licet eò pertingere, utpote quæ iustis hominibus reservata est. Vivant quantumvis peccatores in omni abundantia, quoscunq; thesauros possideant, nunquam erunt aut divites, aut felices. Quamvis defraudent, spolient alios, die noctuq; laborent, corporis animaq; vires exhauriant, ut divites evadant; semper erunt miserabiles, siquidem sunt exsortes gratiæ & benedictionis Divinæ, quæ in bona exteriora veram bonitatem refundunt. Quemadmodum etiam Deus tunc, cum populum suum per immisam famem affligere cogitat, non tantum terræ fruges & alimenta subtrahit, sed, ut Scripturæ phrasi utar, *aufert omne robur panis*, unde Isa. 3. 1. sequitur maledictionis istius complementum: *Comedetis, & non saturabimini*; sic pariter abstrahendo suam benedictionem commoditatibus temporaneis, obicem ponit Deus, quò minus exsatiarent, aut satisfaciant; ut, qui iis affluunt, in medio divitiarum suarum, inopia prægraventur. *Divites dimisit in ares.* Luc. 1. 53.

Dicebam, quidem, commentatur in hæc verba S. Ambrosius, quòd vosmet decipiatis: id, quod vos æstimatis divitiarum abundantiam, non est nisi egestas & paupertas, *inanitas est, quod putatis ubertatem.*

Addite, quòd aliquis verè dives esse, necdum possit, etiamsi veris bonis abundet, requiritur enim, ut eorundem insuper sit dominus & possessor. Ob hunc possessionis titulum Scriptura Abrahamum divitem pronuntiat: *Erat autem dives valde in possessione auri.* Absque hac Genes. 13. 2. possessione bona vocantur à Seneca, *pondera terrena*, quæ nos opprimunt, seu ut melius loquitur S. Cyprianus non-

sunt amplius fortunæ subsidia, sed splendida, & quæ nos torquent, *speciosa supplicia.*

Verissima jam doctrina est, cui æquè moralis Philosophia, ac PP. Theologia concordat, quòd ad bonorum possessionem necessarium sit, nè quis à bonis possideatur, id est, ut ab eorum affectione sit separatus, & liber, oportet. Nunquam illorum eritis domini sine hac renuntiatione, quam Christus omnibus suis discipulis necessariam inculcat: *qui non renuntiat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus.*

Hujus rei figuram habemus D. Eucherio teste in Israelitis. Quamdiu illi erant mancipati Ægypti servitio, laborabant probrosâ egestate: postquam verò animos resumunt, hoc jugum excutiendi, illam spoliant, seq; dominos bonorum omnium Ægypti constituunt; *dum incalitur, affixit, dum relinquitur, locupletavit.* Pari modo illudit mundus iis, qui deordinatarum affectionum suarum vinculis se mancipatui ipsius obstringunt, semper sunt indigi in ipsa rerum affluentia: è contrario, qui se inde expediunt, eum effectū, vel affectū deserunt, ditescunt. *Sic est, magnam à seculo rapit prædam, qui se abstrahere contendit à seculo.*

Citra talem abstractionem, docebat Seneca, possidebitis divitias, eo modo, quo febrim; *sic divitias habent, quomodo febrim habere dicimur, cum illa nos habeat, simulq; torqueat.* Ita ejuscemodi bona non tenetis, sed ab iis vincti tenemini, tyranni sunt, qui vos opprimunt, vos excruciant: *nec intelligit miser auro se teneri, & alligatum magis possideri, quàm possidere.*

Notate secundò, quòd abstractio cordis, quæ tanquam necessaria exigitur ad illa bona possidenda, solius naturæ

naturæ viribus comparari nequeat. Ethica potest quidem cognoscere ipsius necessitatem, eam tamen tribuere non valet, quæ non nisi per gratiam Dei à nobis obtinenda.

Observatio, quam Tertullianus l. 3. contra Marcionem affert, bellè quadrat intento nostro, ubi advertit, quòd Patriarcha Isaac, priusquàm optaret Jacobo bona temporalia, terrestres divitias, voverit rorem cæli, gratiam sc. & benedictionem cælestem; *Det tibi Deus de rore cæli* Genes. 27. 28. *& de pinguedine terra.* Notate, quæso, inquit Tertullianus, ordinem benedictionis Patriarchæ; *Advertenda* L. 3. cont. Marc. *est hæc structura ipsius benedictionis, prima est promissionis cælestis, secunda est terrena opimitatis.* Hoc mysterio, subjungit ille, Spiritus Sanctus nos instruit, quòd si mediante auxilio Divinæ gratiæ à terræ fœcibus avulsi, cælum versus nos ipsos sublevaverimus, brevi simus futuri possessores divitiarum terræ; *à sæculo avellimur, & illa postea terrena consecuturi.*

Retinamus nostram argumentationem. Ut simus divites in bonis temporalibus, eorum requiritur possessio, ad possessionem exigitur, animum à bonis avellere possessis, quæ sui avulsio obtineri nequit sine gratiæ & benedictionis Divinæ subsidio: id demonstrare contendi. Sed divites impii non habent gratiam, quâ se bonorum temporalium vinculis extricent, ergo remanent constricti, ergo possessionis titulo non gaudent, ergo veraciter divites esse nequeunt. Intereà tamen multum habent, sed unde, de quo gloriari possunt? multum habent de avaritia, multum de ambitione, multum de dira fame, quæ illos discruciat, multum de desideriis, quæ semper ulterius crescendo, se multiplicant in infinitum. Cum propriis suis bonis, observat D. Paulus, *incidunt in desideria multa inutilia &* I. Tim. 6. 9.

noctua, qua homines demergunt in interitum & perditione.

Jacob, 4. 2.

S. Jacobus nobis assignet definitionem omnium fallorum divitum, & qui nos fallunt: *Concupiscitis, & non habetis.* Vos divites desideriorum ignibus semper exarsistis, & instar flammæ, quæ eò altius eluctatura, quò majori ex incendio illa suboritur; ita quoque enascuntur ex omnibus his fortunæ bonis excessivis exorbitantes nimium concupiscentiæ: *Concupiscitis, & non habetis;* ergo inopum instar indigetis. *Concupiscitis & non habetis,* quia desideratis bona, quæ alii vobis cedere minimè cogitant, *Concupiscitis, & non habetis,* quia desideria vestra sunt infinita, nullum verò bonum infinitum reperitur in terris, *Concupiscitis, & non habetis,* quia juxta mensuram, quâ obtinetis, bonum desideratum, contempnit, inde vos ipsos affligitis; sicque per istam insatiabilem avaritiæ ingluviem, dicebat Seneca, totum perditis, quicquid acquiritis, *Avaritia multa concupiscendo, omnia amittit.*

Psal. 38. 7.

En maledictionem itaque Dei in divites destinatam, en famem caninam, quæ illos corrodit, cujus Psalmista meminit, dum canit: *Convertentur ad vesperam, & famem patientur ut canes, & circumibunt civitatem,* quales cursus, quales recursus in plateis Babylonis, quæ curæ, quæ confusiones, in quibus tamen omnibus, & in tanta bonorum circumfrentia sunt pauperes, soli quippe justi verè denuntiantur à Regio Præcone divites: *Divites egerunt & esurierunt; inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono.*

Psal. 33. 11.

Obtestor vos per Deum! aperiemus paululum fidei oculos, proficiamus è luminibus Christianorum dogmatum, perdiscamus, quòd nil lucri haurire liceat etiam de hoc

hoc mundo, in diaboli consortio; & quod peccator, quantumvis divitem & felicem se jactet, ac ostendet, sustineat paupertatis necessitatem, miseriam & famem compassionem dignam. *Percutiat te Dominus egestate mittet super te famem & esuriam.* Deut. 28. 29.

Respondeo itaq; omnibus iis, qui dicunt, *quis ostendit nobis bona?* quodnam ad divitias pertingendi, medium? Dei verbo: *Si audieritis me, bona terra comedetis.* Psal. 4. 7. Isa. 1. 19.

Respondeo cum Tobia viro; qui hujus promissi experientiam cepit; *Multa bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesserimus à peccato, & fecerimus bene.* Divitiis abunde cumulabimur, si præviè timorem & amorem Dei possederimus. Tob. 4. 23.

Respondeo denique cum Spiritu Sancto: *Honora Dominum de tua substantia, & implebuntur horrea tua satietate.* Prov. 3. 9. Exercete vos in virtutum campo, erogate elemosinas, Deus vos beabit divitiis. Et istæ benedictiones temporaneæ super terram erunt per modum arrhæ benedictionum, quæ nos manebunt per omnem æternitatem in cælis

Amen.

